

Sygn. akt III KK 181/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

sprawy **T. Z.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 8 października 2020r.

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego,

od wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 19 czerwca 2019 r.,

sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w M. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

T. Z. został oskarżony o to, że w okresie od 2011 roku do 30 marca 2019 roku w M., przy ul. P. w miejscu zamieszkania, znęcał się psychicznie nad żoną A. Z. i dziećmi P., S., B., J., W., J. oraz F. Z. poprzez wszczynanie awantur domowych, w trakcie których używał wobec wymienionych słów

wulgarnych i powszechnie używanych za obelżywe, poniżał, ciągle niepokoił, a także niszczył sprzęty gospodarstwa domowego, a nadto w rozpatrywanym okresie znęcał się fizycznie nad F. Z. poprzez unoszenie pokrzywdzonego za rękę lub nogę i kopanie w pośladki, tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. (ł. 150-151).

Na rozprawie przed Sądem Rejonowym w M., w dniu 19 czerwca 2019 roku oskarżony T. Z. oświadczył, że chciałby poddać się dobrowolnie karze i wniósł o wymierzenie mu, za zarzucany czyn, kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby, orzeczenie dozoru kuratora sądowego oraz orzeczenie obowiązku powstrzymywania się od alkoholu w okresie próby.

Prokurator oświadczył, że nie sprzeciwia się wydaniu wyroku skazującego zgodnie z wnioskiem oskarżonego, jednakże pod warunkiem jego modyfikacji przez orzeczenie warunkowego zawieszenia na okres 3 lat próby, orzeczenie środka karnego w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi na okres 2 lat oraz orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego w niestacjonarnej poradni uzależnień. Obecni na rozprawie pokrzywdzeni - żona A. Z. oraz dzieci – B. , S., J. i P. Z. oświadczyli, że nie sprzeciwiają się tak zmodyfikowanemu wnioskowi. Oskarżony zmodyfikował wniosek zgodnie z propozycją przedstawioną przez prokuratora.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2019 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w M. uznał T. Z. za winnego popełnienia czynu określonego w art. 207 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej wyżej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat próby; na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się w okresie próby od nadużywania alkoholu, na podstawie art. 72 § 1 pkt 6 k.k. zobowiązał oskarżonego w okresie próby do

poddania się niestacjonarnej terapii uzależnień, na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego, zaś na podstawie art. 41a § 1 i 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego z pokrzywdzonymi A. Z. , P. Z. , S. Z. B. Z. J. Z., W. Z. , J. Z. oraz F. Z. na okres 2 (dwóch) lat.

Wyrok ten, niezaskarżony przez żadną ze stron procesu, uprawomocnił się w dniu 27 czerwca 2019 roku.

Kasację od powyższego wyroku wywiódł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w całości, na niekorzyść skazanego T. Z. , zarzucając: „ I. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 387 § 2 i § 3 k.p.k. polegające na uwzględnieniu wadliwego wniosku oskarżonego T. Z. o jego skazanie za czyn z art. 207 § 1 k.k. i wydaniu wyroku zgodnie z wnioskiem, w sytuacji gdy wniosek ten pomimo, że postulował o orzeczenie środka karnego w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi na okres 2 lat, to nie zawierał postulatu - obligatoryjnego w przypadku skazania za czyn z art. 207 § 1 k.k. - równoczesnego orzeczenia zakazu zbliżania się na ten sam okres do pokrzywdzonych, co w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia art. 41a § 3a k.k. poprzez bezpodstawne zaniechanie orzeczenia tego środka karnego;

II. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie art. 63 § 3 k.k., polegające na bezpodstawnym zaniechaniu zaliczenia na poczet orzeczonego wobec oskarżonego T. Z. środka karnego w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi, okresu rzeczywistego stosowania w sprawie odpowiadającego mu rodzajowo środka zapobiegawczego określonego w art. 275a § 1 k.p.k.”.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Zaskarżone orzeczenie jest wadliwe, gdyż zostało wydane z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisów prawa wskazanych w zarzutach kasacyjnych.

Słusznie wskazuje autor kasacji, iż zgodnie z art. 387 k.p.k. wniosek o dobrowolne poddanie się karze może zostać uwzględniony przez sąd tylko wtedy, gdy zawarte w nim propozycje rozstrzygnięć są zgodne z przepisami prawa materialnego. Tymczasem Sąd Rejonowy w M. procedując w sprawie niniejszej niewątpliwie naruszył treść wskazanego przepisu uwzględniając wadliwy wniosek, zaaprobowany przez strony, zawierający postulat orzeczenia środka karnego w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi na okres 2 lat, jednak bez uwzględnienia obligatoryjnego nakazu orzeczenia zakazu zbliżania się na ten sam okres do pokrzywdzonych (w przypadku skazania za czyn z art. 207 § 1 k.k.) co w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia art. 41a § 3a k.k. przez bezpodstawne zaniechanie orzeczenia tego środka karnego.

Rację ma skarżący argumentując, że wynikająca z protokołu rozprawy z dnia 19 czerwca 2019 roku treść złożonych w tym zakresie oświadczeń, jak i podstawa prawna rozstrzygnięcia zawartego w pkt 6. wydanego w tym dniu wyroku skazującego (art. 41a § 1 k.k.), nie pozostawia wątpliwości, że wskazany tamże nakaz okresowego (na 2 lata) opuszczenia przez T. Z. lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi został ukształtowany w formie środka karnego, o którym mowa w art. 39 pkt 2e k.k., a nie obowiązku probacyjnego określonego w art. 72 § 1 pkt 7b k.k. (czas wykonywania tego obowiązku określany jest z kolei na podstawie art. 74 § 1 k.k.).

Zgodnie natomiast z art. 41a § 3a k.k., w razie orzeczenia nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym za przestępstwa określone w rozdziałach XXV (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności) i XXVI (przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece), sąd orzeka na ten sam okres zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego. Konstrukcja powyższego przepisu poprzez użycie wyrazu

„orzeka” nie pozostawia wątpliwości, że w określonych tamże warunkach równoczesne orzeczenie zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego staje się obligatoryjne. Sąd natomiast zaniechał wskazania potrzeby korekty wniosku w tym zakresie i orzekając wobec T. Z. wskazany środek karny z pominięciem zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych, dopuścił się oczywistej rażącej obrazy art. 41a § 3a k.k.

Ponadto, słusznie wskazano w kasacji, że przedmiotowy wyrok zapadł również z rażącą obrazą przepisu prawa materialnego, tj. art. 63 § 3 k.k. Zgodnie z tym przepisem na poczet orzeczonych środków karnych, o których mowa w art. 39 pkt 2 - 3 k.k., zalicza się okres rzeczywistego stosowania odpowiadających im rodzajowo środków zapobiegawczych. W myśl art. 63 § 3 k.k. na poczet orzeczonych środków karnych, o których mowa w art. 39 pkt 2 - 3 k.k. zalicza się okres rzeczywistego stosowania odpowiadających im rodzajowo środków zapobiegawczych określonych w art. 275 - 276 k.p.k. W niniejszej sprawie, w toku postępowania przygotowawczego, na mocy postanowienia z dnia 8 kwietnia 2019r. zastosowano wobec T. Z. m.in. środek zapobiegawczy w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z wyżej wymienionymi pokrzywdzonymi położonego w M. przy ul. P. na okres trzech miesięcy. Orzeczenie wobec T. Z. środka zapobiegawczego w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi obligowało zatem Sąd - zgodnie z dyspozycją art. 63 § 3 k.k. - do zaliczenia jego stosowania na poczet orzeczonego w pkt 6 wyroku środka karnego wymienionego w art. 39 pkt 2e k.k. Określony bowiem w art. 275a k.p.k. środek zapobiegawczy w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym pod względem treści jest tożsamy ze środkiem karnym wskazanym w art. 39 pkt 2e k.k. Nie dokonując zatem omawianego zaliczenia Sąd Rejonowy w rażący sposób naruszył prawo materialne, a to art. 63 § 3 k.k.

Niewątpliwie opisane wyżej uchybienia sądu miały istotny wpływ na

treść wydanego wyroku, co spowodowało konieczność jego uchylenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M., co umożliwi właściwe i prawidłowe ukształtowanie dolegliwości wynikających z popełnienia przez niego przestępstwa.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.